

31.12.17

כנס תכנון שפוי בכנסת 1.1.2018
עמדת איגוד המתכננים בישראל

1. איגוד המתכננים מאגד בתוכו את העוסקים בכל מקצועות התכנון בישראל
2. בהגדרתו זאת האיגוד מייצג מגוון רב של תחומי עיסוק אשר השילוב ביניהם מאפשר קידום מאוזן ושפוי של תכנון ופיתוח. (תכנון פיזי, כלכלה, חברה וקהילה, סביבה, וכו')
3. המטרה האסטרטגית של קידום פתרונות דיור לאוכלוסיית ישראל הנמצאת בצמיחה מתמדת ברורה לנו ואנחנו מכירים בחשיבותה.
4. יחד עם זאת קידום פתרונות דיור חייב להיות חלק מהסתכלות כוללת על איכות החיים של תושבי הערים. דיור אינו רק תוספת דירות. הוא חלק ממכלול חיים שכולל מרכיבים רבים נוספים, בדגש על תחבורה, תעסוקה, חינוך ובעיקר אורח חיים עירוני נאות. לישובים עירוניים בעלי מגוון, קישוריות גבוהה ומנגנוני התחדשות יש השלכות עצומות על הכלכלה, על החברה ועל איכות החיים. האחריות על כך מוטלת על גורמי התכנון.
5. התכנון היום צריך לקחת בחשבון את הבטי הטווח הארוך, בד בבד עם תכנון לטווח הקצר. כוון שהמדינה הולכת ומצטופפת יש הכרח לתכנן את הבניה באזורים החדשים כבניה בעלת מאפיינים עירוניים, גם באזורים שהיום הם עדיין אזורים פרבריים.
6. במציאות התכנונית היום נוצרת תחרות בין ההסתכלות הכוללת על תכנון (המתבטאת בעיקר עי קידום תכניות כוללת) לבין הרצון לייצר עוד ועוד דירות (על הנייר) אשר אליו שואפים הגופים ה"ביצועיים" בדגש על רמ". תחרות זאת יוצרת אבסורדים תכנוניים – למשל סתירה בין תכניות כוללת לבין תכניות מפורטות המקודמות במקביל ובסתירה אליהן. להתנהלות כזו עלולות להיות השלכות כלכליות וחברתיות שליליות כבר בטווח הקרוב ובוודאי מנקודת המבט ארוכת הטווח.
7. אין חיבור מספק בין בניה חדשה בשטחים הפנויים בפאתי הערים לבין התחדשות עירונית של המרקמים הוותיקים – בדגש על אזורים שערכי הקרקע בהם נמוכים. התוצאה – אי יכולת לקדם תהליכי התחדשות עירונית בפריפריה או יצירת פרויקטים מגלומניים שלא מתאימים לסביבתם ולאוכלוסיית היעד שלהם. המדיניות המעדיפה בנייה חדשה על פני התחדשות של מרקמים עירוניים שנבנו מלכתחילה בצפיפות נמוכה מאד מעמיסה עלויות גבוהות על המשק ועל התושבים.
8. בתכנון הוגן יש לשים דגש לצרכים של אוכלוסיות שונות ולאמץ פתרונות מותאמים, הן לצרכי המקום והן לצרכי מגוון האוכלוסיות. אין פתרון אחד המתאים לכל מקום ולכל מצב.
9. התכנון חייב לקחת בחשבון את ההיבט האזורי בפיתוח העירוני, בדגש על אזורי תעסוקה. יש לתת פתרונות תכנוניים המשלבים פיתוח אזורי תעסוקה ברמה האזורית, וזאת בניגוד למגמה לספק לכל יישוב אזור תעסוקה עצמאי הנדרש למטרות תקציביות (בגלל מבנה הארנונה). כיום כל יישוב דורש אזור תעסוקה עצמאי על מנת לענות על בעיות תקציב ומימון.
10. לסיכום - אלמנטים חיוניים לתכנון שפוי:
 - יפותחו לאלתר כלים יעילים להתחדשות של אזורי המגורים הוותיקים, שנבנו בצפיפות נמוכה. כלים כאלה פועלים במרבית מדינות מערב אירופה ובארה"ב וניתן לאמצם ולהתאימם לישראל.
 - תינתן העדפה ברורה לתכנון על פי תכניות כוללתיות קיימות.
 - פתרונות מצויינים לתחבורה ציבורית יבוצעו לפני או במקביל לבנית מתחמים למגורים
 - פיתוח שטחי הציבור יקדים את אכלוס המגורים
 - שטחי הציבור יתוכננו בגישה משולבת תוך תאום בין גורמי המימון השונים על מנת להגיע לאיכות אופטימלית של שרותים לתושבים במינימום שטח
 - תינתן עדיפות לתכנון אזורי תעסוקה משותפים
 - תינתן העדפה לתכנון רחובות פעילים הכוללים חזית רחוב ידידותית להולכי רגל, הן במרכזי הערים והן בשכונות חדשות בפאתיהן.

איגוד המתכננים בישראל
رابطة المخططين في اسرائيل
ISRAEL PLANNERS ASSOCIATION

- השכונות יתוכננו תוך העדפה מוחלטת לשילוב שימושים – גם אם לא רצויה ליזמים
- תינתן העדפה מאד משמעותית להתחדשות המרקמים הוותיקים בפריפריה ויווצר הלינקג' הנדרש בין פיתוח חדש להתחדשות הישן.

על החתום:

מתכנתת תמר גבריאלי
ס/י"ר איגוד המתכננים

אדר עדנה לרמן
י"ר איגוד המתכננים